

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemna ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in ravno tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat
Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179 in „Via della caserma 60“

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolence v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasi slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Porotne sodnije.

IV.

Porotniki imajo zatoženevo osodo v rokah, oni zrečejo, ali je kriv ali nekriv, naj važnejša beseda je torej njihova; zato je vse na tem, da so porotniki za to imenitno poslovanje zmožni možje in da se popolnoma zavedajo svojih dolžnosti in svojega poklica. Vsakako morajo biti umni, v življenji skušani, vestni pa neodvisni in značajni možje, v političnih pravnih morajo doma pustiti vse strankarstvo, in biti le sodniki v pravem pomenu besede. Pri obravnavi naj pazljivo poslušajo, če je treba naj sami poprašavajo zatožene, priče, zvedence, konečno naj vse dobro preudarijo, da potem vestno izreko svoje prepričanje. Menimo, da menda nij v Evropi naroda, kateremu bi se ne moglo zaupati porotništva; vsaka dežela ima več ali manj takih mož, treba je le prave poklicati, zato pa naj se vsaki deželi da postava primerna lastnostim, občni izobrazbenosti in npravnosti njenih državljanov. V nekateri državi so poklicani vsi doletni državljeni z malimi izjemki, in potem odloči srčkanje, kdo da nastopi službo; v kaki se vošijo porotniki kakor poslanci; druga nalaga te dolžnost le večim posestnikom in omikancem: doktorjem, profesorjem, večim trgovcem i. t. d. zopet druga hoče imeti porotnike tudi iz manjših posestnikov. Naša postava kliče v to službo take, kateri imajo že 30 let, znajo pisati in čitati imajo domovinsko pravico v eni občini dežel zastopanih v našem državnem zboru in bivajo že eno leto v občini, v kateri so se naselili in plačujejo nar manj po 10. gl. neposrednih davkov brez doklad (izjema v § 14), in 20 gl. v mestih, kojih prebivalstvo presega 30.000 duš, konečno kliče ne gledé na davke advokate, notarje, profesorje in učitelje na visokih in srednjih šolah in doktorje domačih vseučilišč. Oproščeni, če hočejo, so čes 60 letni možje in še nekaj jih je drugih. Nekateri niso poklicani kakor c. k. uradniki, duhovniki i. t. d. in nekateri pa postava izključuje n. p. blazne, obsojene hudodelnike in druge.

Vsak župan s pomočjo dveh od njega izvoljenih starešin napravi vsako leto porotni imenik vseh oseb, od postave v županiji tej dolžnosti poklicanih, in pošlje ga c. k. okrajnemu glavarstvu, to odstopi imenike vsega okraja c. k. predsedniku deželne, na Goriškem okrožne sodnije, in omeni izmed njih za porotnikovanje naj bolj sposobne možje. Predsednik skliče po tem v komi-

sijo, kateri on predseduje, 3 osebe: svetovalce te sodnije ali okrajne sodnike, in 3 zaupne možje izmed v tem sodnem okoliščici za porotnikovanje sploh poklicanih, tudi povabi k sebi načelnika deželne oblasti, ta odposlje lahko svojega zastopnika. Ta komisija izbere naj zmožnejše in naj prikladnejše možje, dene jih v letni glavni imenik; ob enem naredi imenik namestnikov izmed oseb stanovajočih v mestu porotne sodnije ali v bližini okoličci, obojih v številu končnim obravnavam primernem.

To nalogo, porotnike preresetavati in letne imenike narediti, tiče v kaki državi samo administrativni oblasti, v drugi predsedniku nadsodnije z dvema prisodnikoma vred, na Angležkem opravlja to od vlade neodvisen le sodnijam odgovoren uradnik: Sheriff.

Vsake tri mesce morajo porotne sodnije soditi, in 14 dni pred njo ima deželna, pri nas okrožna sodnija pričo dveh sodnikov in državnega pravdnika v javni seji napraviti imenik porotnikov, ki stopijo za eno leto v službo, tudi so odvetniška zbornica povabi, da pošlje svojega zastopnika. Ta komisija dene imena vseh porotnikov zapisanih v glavnem imeniku posebe, in namestnikov tudi posebe v dotično posodo, predsednik vzdigne 36 glavnih porotnikov in 9 namestnikov. Samo ti se pokličejo k obravnavi in morajo priti v ogib ostre kazni.

Odločenega dne so vsi zbrani; predsednik, dva sodnika, drž. pravdnik, zatožene in branitelj, pisec zapisnika in porotniki pa namestniki. Če jih je prišlo manj ko 30 porotnikov, dopolni se število z namestniki do 30 tih, predsednik dene imena v posodo za to pripravljeno in odloči, koliko jih sme držav. pravdnik, koliko zatožene zavreči. Če jih je n. p. 31 porotnikov, odšteje jih 12, ki morajo priti v službo, ostane jih tedaj 19, in drž. pravdniku tiče pravica 9, zatožencu pa 10 zavreči. Na to zmeša predsednik imena v posodi, in začne jemati listke. Če se ne oglasi ne ena ne druga stran, mora porotnik na svoje mesto, in to se ponavlja, dokler jih nij 12 in en namestnik odobrenih. Ko so vsi na svojih sedežih, prisežejo, da bodo dokazali in zoper zatožene vestno pretehtavali, le med seboj in z nobenim drugim se pogovarjali o tekoči pravdi, da bodo brez nagajenosti, sovraštva in strahu, da bodo nepravsko kot pošteni in svobodni možje na podlagi dokazov in po iz teh izvirajočem prepričanju sodili odgovorni Bogu in svoji vesti.

Na to začne javno obravnavanje, predsednik poprašuje zatožene po imenu, priimku i. t. opomni ga, naj dobro posluša, dostojno se vede, in prebere se mu zatožb-

ni spis. Temu ologovarja skrivljence v glavnem izpraševanju, potem sledi izpitanje prič in zvedencev; prebiranje zapisnikov in drugih pisen. Zatoženec ima pravico vse pojasnavati opravičevati in braniti se, on je kakor v bitvi. Kedar je dokazovanje dovršeno, zloži sodnija vprašanja na porotnike in potem sledijo končni govori tožitelja, zagovornika, in zatožencu tiče končna beseda. Predsednik naznani sklep obravnave, in začne svoj posnetek pravde (resume) govoriti, to dovršivši poda vse akte porotnikom in jih povabi, naj razsodijo.

Zares težavno delo to, če je pravda zamotan, in zares trudljivo delo, če je obravnava trpela več dni, ali pa celo več tednov; zato ne sme predsednik porotnike presiliti, temuč naj v primernem času in večkrat obravnavanje pretrže. Zgodilo se je, da je neka obravnava že dva dni trajala, tretji dan pa se nadaljevala od 9. ure zjutro do 5. popoldne, porotniki so imeli ob 1 uri komaj 1/2 ure oddihleja, in so ob 1 uri na duši in telesu trudni stopili v svojo sobo k delu, ki zahteva, da je človek čisti lega duha in telesa. To je pač brezobzirno, gledé na stvar in tudi na osebe.

Stopivši v sobo zberejo si porotniki svojega načelnika, kateri jim prebere postavo oziroma poduk o njihovem postopanju, in jih vodi pri pretresovanju in glasovanju. Ako bi še kakoga pojasnila potrebovali, pokliče načelnik predsednika, ki pride k njim s protokolom in če sta v dvorani, z državnim pravdnikom in zagovornikom. Noben drug ne sme v sobo, in porotniki ne smejo ven dokler niso glasovali, vse to v ogib kazni. Ako bi pa razen porotnikov kak drug navzoč bil pri glasovanju, nično je. Pri glasovanju naj se nihče ne zanaša in nanaša na druge, sam naj odloči popraševaje svoj um in svojo vest. Menimo, da nij toliko težavno soditi, sumo da je dobro pazil porotnik. Ako je cela obravnava in ako so posebno dokazi v njem zbudili trdno prepričanje krivde, gotovo ve kaj ima storiti; prav tako lahko sodi pri jasni nekrivdi. Zgodi se pa tudi, da je stvar nejasna, premalo dokazana, da porotnik dvomi in ne ve, kako bi prav za prav glasoval. Za Boga v takem slučaju naj izroče svoj: ne kriv je. Postava in vsak umen človek zahteva od porotnika, da obsodi zatožene le takrat, kedar je krivdo do čistega prepričan. Pravica trpi dosti več, če se en sam nedolžen obsodi, kakor če se oprosti več hudodelnikov. Vrh tega nij tak oproščen hudodelnik za vselej prost, saj podeluje §. 355. kaz. postopnika tožitelju oblast, da zamore pravdo ponoviti, če pozve nove dokaze.

Po glasovanju se podajo porotniki v dvorano, v

LISTEK.

Domača vrača.

(Dalje.)

Kmal se bomo jokali, ako nas oči srbijo. Če se na pot podamo, nemamo pričakovati srečne poti, ako nam obleka pri vratih na žrebli obvisi, ali paico pozabili se zopet vrnemo. Srečamo li zjutraj iz hiše gredé prvo dečka, krasno, miho mlado dekle, ali pa berača, tako bodemo danes srečni, in ako se to v ponedeljek godi,—imeli homo cel teden srečo: Srečamo pa staro babo, je to slabo, in ako lovec na lov gredé njo sreča, bolje bi bilo, da se vrne. Lovec na lov se podajajočemu, se ne sme sreče voščiti, baš tako tudi takim, kateri se na velevažen posel podajajo. Dijaki voščijo zaradi tega sošolcu pred skušnjo vse slabo in mu nesreče vže na vrat očešajo, a on napravi skušnjo „cum laude.“ Če na lovu prvi strel zgreši, je cel dnevi lov brezuspešen; radi tega ustrelijo mnogi lovci naj preje v kako drevo ali velik kamen.

Če se peljemo kam iz pipe tobak puhaje, bomo imeli srečo, baš tako, ako vidimo peljaje se tropo ovac, ki nam nasproti idó. Nesrečo pomenijo vam naprej hodeče svinje. Vidimo po cesti gredé črno mačko ali zajca, ki čez pot teče, i to posebno od leve strani, takrat

glejmo prič ali vstran in jo po desni strani naprej mahajmo. Če preselivši se iz stanovanja v drugo, dežuje, bodemo srečni, ali selitev se mora vršiti, ko nij še ščipa (polne lune), in to konec tedna. Isto tako velja to tudi za potovanje. Novih poslov nij treba v petek sprejemati, in tudi v petek nobenega novega dela začeti.

Nepričakovano grmenje v spomladi naredi leto rodovitno. Dosta krompirjevega cvetja, ne prinese blagostana. Mnogo lešnikov—buda zima; mnogo miši—velika dragina. Ako kuretnina v oddaljenih poljih jeseni zrna išče—bode petelin kuhinjski mojster.

Kdor bode od sodnije na smrt obsojen, ima še mnogo let živeti.....!

Ako se po noči cerkvena okna svetijo, bode jeden v občini umrl. Ugasne jedna lučica na altanju, zadnja urica bode duhovnu kmalo odbila.—

Lotorijske številke naj bolj otroci, ki niso še sedmega leta prestopili, zadevajo; posebno isti, ki so bili v nedeljo ali petek rojeni. Vidimo na luči nenavadna dva plamena, tako dobimo kmalo pismo; muha ob nšesi brenčeca pomeni kako novico. Zaljubljeni naj ne darujejo jagod, kajti jagode pomenjajo solzice. Nevesta naj mirte (rastlina) sadi, inče ne doživi nevestineza venca. Kedar jeseni hruska in jablana v drugo cveteti, bode kmalo ženitovanje. Ženin ali nevesta ne smeta navzočna biti v cerkvi pri oklicevanju, inče ne bode zakon—miren*). Mlada sestra ne sme pred sta-

rejšo močiti se, kar je uže Jakobova svekerva (tašča) storila, tudi ne smejo se sestre na jeden dan omočiti, tudi v jednom letu ne.—Nedelja in tvorek sta naj boljša dneva za svatbo, ipak le takrat, ako luna še raste—ponedeljek in petek nista za svatbo. Svatbena obleka ne sme biti črna in na cali obleki nič tacega, kar je bilo uže nošeno. Ako se je nevesta za poroko nališpala in ne pridejo še po njo, naj se ne vsede. Voz na kojem ženin in nevesta sedita, ne smeta bela konja peljati. Na poti v cerkev, se ne smesta ozirati, inče bodeta si v prihodnje nezvesta in po drugih se ozirala. Ako deževne kaplje in pajčevina na venci ob stojiča, pomeni blagoslov. Pri poroki morajo vsi stoli polni biti, na praznem stolu smrt sedi. Gorijo sveče mirno, tako bode zakon miren, ako nemirno gore, bode zakon nesrečen, kajti jeza bode v njenih srcih gospodarila. Slabo kaže, ako duhoven pri poroki besede ponavlja; ako se več parov sklonó istočasno, velja blagoslov le za jeden par, drugi odidejo brez blagoslova. Kdor prej v cerkev stopi, ima prednost v gospodarstvu.

Venec in prstan ne smeta na tla pasti in se morata dobro hraniti. Zaročenca morata istočasno pred altar pokleknti; pri vstajenji so obrneta jeden od drugega tako, da jeden na levo, drugi na desno gleda.—Stisniti se morata bolj ko je mogoče drug k drugemu in z roko se vedno držati. Tisti ima prednost (večjo veljavo), čegar roka zgor prijde, zaradi tega pa, ko vidi duhoven, da se borita, prime moža za roko in jo na vrh postavi;—nevesta se pak s tem brani, da postavi

*) To velja menda posebno v Brdih na Goriškem.

kateri se zbera tudi vsi poprej navzočni, in načelnik naznani glasovanje s temi besedami: Porotniki so po prisegi in vesti na vprašanja odgovorili tako: Potem prebere na glas vsa vprašanja in dotično glasovanje, pa poda predsedniku list. Sodnja pregleda glasovanje in proglasi sodbo, da je zatoženec kriv, če jih je saj 8 porotnikov glasovalo za krivdo; da je nekriv, če jih ni bilo 8 tega prepričanja. Ako so pa predsednik in oboje sodnika soglasno prepričani, da so se porotniki, izreki krivdo, v glavni stvari zmotili in mislijo, da je zatoženec nekriv; potem morajo uradno po §. 33. kaz. postop. ustaviti sodbo do bodočnje sesije, in pravda se zaupa novim porotnikom in drugemu predsedniku. Kar pa novi porotniki sklenejo, obvelja. Če izreka sodba, da je zatoženec kriv, začne razprava o kazni, o obtežavah, zljajšavah, in o odškodbi. Dovedeno to, sledi razsodba tudi o tem in obsojenec ima pravico, pritožiti se zaradi ničnosti obravnave, ali samo zaradi preostre kazni, kar mu mora naznani predsednik sam.

Tako se vrši obravnava za obravnavo, in na koncu sesije se predsednik zahvali porotnikom, ki so zares zahvale vredni; kajti kdor je vestno in pravično sodil, koristil je pravici, državi in svobodi.

sklep.

Iz cele te razprave se vidi, da pri porotnih sodnijah skupno delajo izšolani pravoslovci in narod po porotnikih izmed njega vzeti, kar mora imeti in ima po drugih deželah prav dobre nasledke.

Pri takem vzajemnem delovanju je skoro nemogoče, da se kaka škoda zgodi zatožencu. Učeni sodniki in državni pravdniki se bližajo narodu, in tako je zginila tista trdosrčnost in birokratična oholost, ki je pred letom 1848. grčila veliko število preiskavnih in drugih sodnikov. Narod se bliža zmrirom bolj pravi omiki in zrelosti, kajti porotne sodnije širijo znanosti, bistrijo um, in delajo, da se državljanji vodno, več zavedajo prava in postav, svojih dolžnosti in pravic, svoje vrednosti pa svobode. Sodba velja kot izrek naroda, to presun obsojenca še bolj, če ni do čistega spriden, ob enem jači pravico ljube in nrvnost v ljudstvu.

Da se pa vse to vresniči, prvi pogoj (conditio sine qua non) temu je, da se vsi poprej omenjeni vdeleženci porotne sodnije vzajemno in popolnoma, torej tudi neposredno razumejo. Prav zato imajo zatoženci in porotniki neodvrgljivo pravico tirjati, da se obravnava v njihovem jeziku vršijo. Pri obravnavi telmača rabiti v domači deželi, napčno, pregrešno je in ne more nikdar zadostiti. Taka obravnava šepa koj v začetku, čota do konca, in ubogi tolmač je ne more po nekakem vravnati, on ji je vedno le birglja.

Gledé na vse to prosimo prijatelje ne samo porotnih sodnij, ampak prijatelje resničnega pravosodja v občé, in priporočamo sodnikom vsake vrste, porotnikom samim, poslancem, županom našim, in vsem domoljubom, naj delajo na to, da se popravi naša postava, ki je v tem obziru pomanjkljiva, in popravi naj se v tem smislu, da se dva imenika porotnikov in njih namestnikov vsako leto napravita v deželah, v katerih ste dve narodnosti. Posebno želimo tega Slovenci na Goriškem, mi celó hrepenimo po taki preuredbi, ker bi se s tem porotnikom breme saj na pol zmanjšalo, h krati pa, zadostilo narodnosti in pravosodju.

Železnica Trst—Ajdoščina.

Časnikarstvo se je uže pečalo s projektom železnice iz Trsta v Ajdoščino in je omenilo dotične studije, ki še zmerom trajajo. Menimo, da vstrežemo

levo nogo na možovo desno nogo; ali pa stopi nekoliko naprej. Zanimivo in imenitno je tudi to, kdo njiu preje v svatbeno hišo stopi. Nevesta ne sme iz voza stopiti na istem kraju, kateri je od hiše obrnjen. Malo jokati pri svatbini mizi prinese—srečo.— Pri isti mizi, kjer novi mladi par sedi, ne smejo drugi zaročenci sedeti. Prvi kos kruha pri svatbeni mizi brani nevesta. Najšče od gostov mnogo pobitih skled in krožnikov, bi zakonu hasnilo. Če so se godei najeli, se mladi par v prvo zasuka in tako ples prične; to napravi veseli zakon. Ako zvonovi zvonijo, ko se otrok rodi, ne bode živél. Nedeljski otroci so isti, kateri so rojeni nedeljsko noč, mej ednajsto in dvanajsto uro. Ako ne kratijo otroka dolgo, hode imel lepe i velike oči**) samega hrepenenja po svetem krstu, Pred sv. krstom se ne sme otroka v drugo hišo nesti, to prinese nesrečo. Ako se smeje majhno nedolžno dete v spanju, nij treba je buditi; kajti angelj varuh se z njim igra. Pred sv. krstom ne sme otrok na sebi imeti kake zlatine in tudi zlata ne sme vidati, ker bi bil inače sebičen in skop. Kupec, od kojega se za otroka prvo blago kupi, mora dobro mero dati, t. j. še kaj dodati, da hode otrok rastel. Rudeče koralde okolo vratu obešene zljajšajo bolečine otroku, ko mu zobje rastejo. Prvo leto ne sme otrok iti na dež, ker bi sicer dobil poletne pege; tudi ne sme se v zrcalu gledati, inače hode otrok prevzetan; otrok ne sme tudi ročice duhati, drugače zgubi voh.

občinstvu, če razložimo važnost te čerte glede kupčijskih in obrtnijskih interesov.—Tukaj nij govora o navadni dragi železnici, ampak o hribovski železnici, ki je lažje dovršljiva in na kateri se rabijo lahki vagoni vpreženi na primerne male hlapone, vsled česar bi bile kolesnice, podlage i. t. d. s kratka vse potrebne naprave bolj lahke in zatorej tudi dosti cenejše in enako bi bil promet na taki železnici dosti boljši kup, kakor na navadni.—Prašanje stroškov je na tak način rešeno v prid podvzetja.—Če bi se hotela pa napraviti navadna železnica za prevažanje blaga mej Trstom in Ajdoščino, gotovo je, da ne bi se dobilo, niti obresti od potrošenega kapitala, če pa se ta železnica izdelala po sledečem navodu, je več kot gotovo, da hode donasala prav izvrstne dobičke.

Projektirana železnica bi šla čez Občino in Kras in pri Kobdilu bi prišla na Vipavsko, da po najkračji črti doseže trg Vipavo in potem Ajdoščino. Od Občine do Ajdoščine ne bi bila težavna izpeljavo, kajti črta ne bi še toliko visela, kakor visé navadne železnice. Po tem delu železnice, ki bi bil dolg blizo 38 kilometrov, bi se vozilo 90 minut.—Drugi del iz Trsta do Občine bi se lahko izpeljal tudi na ta način, pa gledé na to, da bi bil potem predolg, tedaj predrag, posebno zaradi mnogih zemljišč, katerih bi se potrebovalo v ta namen, se je spoznalo za dobro, da se sprejme za to črto drugi, bolj ekonomičen in hitreje izvršljiv sistem, namreč da se napravi tako zvana železnica po vrvi (Drahtseilbahn, sistema funicolare) in ker ta črta nij ravno toliko strma, bi se lahko rabili na nji ravno tisti vagoni, kakor na zgornji črti Občina-Ajdoščina, z razločkom, da od Trsta do Občine bi te vagoni vlekla vrv, katero bi gnala stojčca (fixe, fissa) parna mašina namesto lokomotive, katera bi se rabila le po zgornji črti.

Po tem sistemu z vrvo črta od Trsta do Občine bi bila dolga samo 2 kilometra in bi trajala vožnja po njej samo 10 minut.—

Gledé stroškov za to železnico je razvidljivo iz natančnega proračuna, katerega je napravil naš rojak, gospod inženir Živic, kateri je tudi prvi sprožil misel in meril to črto, da ne bi vsa železnica od Trsta do Ajdoščine s cesto, zidališči in premakljivim materijalom vred več stala, nego en milijon goldinarjev, in da poslužimo z dokazi, naj hode omenjeno, da ena taka železnica z oskim tirom (schmallspurig), izdelana pred ne dolgo mej Bezico, Ragsanom in Moravico v Banatu in dolga 31.3 kilometrov, je stala samo 30,800 gold. za vsak kilometer, vključno temu da se je morala zidati ena galerija dolga 83 metrov, 1 most dolg 38 metrov in drugi jako dragi objekti, potrebni zaradi zelo popustljivega zemljišča. Črta Ajdoščina-Trst pa ne potrebuje ne galerij, ne dolgih mostov, ne drugih zidališč.—Kar se pa tiče ceste s pomočjo vrvi iz Trsta do Občine, je preračunjen strošek na samo f. 220,000. Poglejmo rezultate: Zdaj stane prevažanje iz Trsta v Ajdoščino in narobe 30 do 50 soldov za vsaki cent, srednja voznina je tedaj 40 soldov, katera voznina bi se lahko znižala na polovico, to je na 20 soldov pri centu. To bi bilo uže velike važnosti in koristi za kupčijo in obrtnijo.

Naj velja, da bi po tem vsakdanji promet ne presegal dosedanjega, ki znaša 3000 centov, tako bi uže na tej podlagi znašali dnevni dohodki 600 gl. ali na leto 216,000 gold.—Stroški pa bi znašali: Obresti od kapitala, 1 milijon gold. po 6% f. 60000
Vzdrževanje črte in amortizacija 7% " 70,000
Izvrševanje in upravnštvo " 50,000

skupaj gol. 180,000

Tedaj ostane čistega dohodka gol. 36,000

Iz teh številk posname se, da čeravno so navedeni stroški nastavljeni primerno previsoko in dohodki primerno dosti prenizko, ker je gotovo, da mora pro-

Nij treba ga tepsti, — poznejše tepenje bi nič ne koristilo. Tudi se ne sme otroka naslikati ali venčati ga,—umrl bi.—Izvoljeno ime mora tajno ostati in stoprv v cerkvi naj se je objavi, ker bi sicer otrok žlobudrast postal. Posebno se mora gledati, da se izvolijo pošteni botri z dobrimi lastnostmi, kajti sedmi del njihovih glavnih lastnostij zadobi krščenece. Ako se „šocki“ od „šoceljna“ podarjeni prstan zlomi in ako se ji podarjene bukve strgajo—nij „ljubica“ več „devica.“—Ako je hotrov dar majhen, potem se otrok hitro govoriti nauči.—Deklica mora imeti botra, deček pak botro da ne ostaneta pozneje samec ali pa samica; pridni bodo isti otroci, katerih botre pri „krstni pojedini“ pletejo. Zlijejo krstno vodo po krstu na germ, dobi otrok rudeča lica.—Tako vidimo vražo kakor „obrednika“ hiše. On se drži na etiketo. Naj se proti temu piše, govori ali pridiga kolikor se hoče, večina ljudstva vendar obdrži nekoliko babjeveré; na tihem verujejo, da jim hode to škodovalo, ako notranjemu opominu ne zadoztijo.

**) Šen-ajte, če je pa temu taka, potem bi se svetoval nobeni „lepi Stajerki“, da bi od Vas kakov prstan sprejela, ker, ko bi se jej prstan zlomil, kar se pač lahko zgodi, bi se Vas, gospod Mozirski! kmalu sum polotil, da Vam „šocka“ nij več — devica!! — Opomba stavčeva.

Mozirski.

met po železnici in po tako nizki ceni za mnogo prekositi sedajno svoto od dnevni 3000 centov, bi vendar ostala za podvzetnike uže v tej najneugodnejši primeri zadostna korist, to je lepi obresti in čez obresti še ostanek od 36.000 gold. Vsakdo pa lahko razvidi in mora biti prepričan, da promet bi bil mnogo večji, če pomisli, da črta bi šla mimo mnogih malih in treh velikih mehaničnih mlinov, 30 mehaničnih žag, velike in važne tovarne za prejo in barvanje bombaža, ene velike bakrene fužine, in mnogih družih velikih in manjših obrtnijskih naselbin, katere vse dobivajo surovine iz Trsta in sopot v Trst pošiljajo svoje razne izdelke, da nadalje prebivalci vipavske doline vvažajo mnogo žita. Še več pa izvažajo lastnih pridelkov, vina i. t. d. in če se naposled ozir jemlje na veliki transitni promet, katerega posreduje denes iz Vipavskega v Trst po raznih cestah 225 vozov, 470 osob in 470 živali in na vodno moč po celej vipavski dožini, ki je dozdaj še prav malo porabljena.—In ta moč porabila bi se na vsak način, če bi železnica tekla blizo doline, kder so kamnolomi za bel kamen, neizmerno ledu v podzemeljskih breznih in luknjah, izvrsten pesek, katerega bi se prav dobro rabilo, za trsta mnogo rudečega marmelja, še več dobre ilovice za op-karnice in lončarnice, grozdja in sadje v izobilju in vsake vrste drugih naravnih pridelkov.—Tudi se ne sme prezirati, da v onih gorah so se dobili sledi za premog, živo srebro in druge rude in da v to prijazno dolino uže zdaj tujei prav radi potujejo; kaj pa bi še le po tem, ko bi železnica zljajševala potovanje? Z ozirom na vse te okolščine je neovrgljiva korist te železnice in nadejati se je, da gospodje civilni inženirji, Živic in drugi, ki so za-njo dobili koncessijo, hode nadaljevali trud, da se prej ko mogoče združi konsorcij kapitalistov in Živicov izvrsten načrt postane osrečevalna resnica. In gotovi smo, da v tem konsorciju hode v prvi vrsti zastopani prejnica in barvarija bombažev v Ajdoščini, fužine in velik mehaničen mlin v Paleh, mehanična mlin v Ajdoščini in Vipavi in druge tovarne, katerih sedež je v Trstu, in katere vse obrtnijske naselbine bi imele od nasvetovane železnice največe koristi in dobičke ter prav same lahko železnici zagotovile zadosten promet in dober uspeh. Torej na jdelo, korajža velja; v drugih napredovalnih državah bi bila Živčeva misel uže izpeljana.

Dopisi.

v Gorici 10. februarja. Pust je nehal, konec je zabav in ostal je pust k večemu kakemu mladenču v spominu, ker ga bo še dolgo časa glava bolela po njem.—Zadnji dan pusta je pokazal, da aristokracija še zmerom občuti „krah“; kajti „corso“ je bil reven; kavalkina v gledišči je bila sicer močno obiskana, pa posebno „finnega“ nij bilo prav nič.—Najboljše je pusta vgnala naša čitalnica; plesi so bili mnogi in vendar vsakokrat lepši; ples 2. t. m. z maskami je bil jako zanimiv, ker je prišlo nekoliko duhovitih in lepih mask; najlepši pa je bil zadnji ples 8. t. m., katerega se je vdeležilo čez 200 osob; plesalo je četverke skozi ves čas po 50 parov in vendar so bili stoli še polni, ker nad 50 parov jih ne more plesati.—Čitalnica tedaj letos v Gorici sopot sluje kot prvo zabavno društvo, kar nekatero Slovence jezi; pa kedo se za to zmeni—

Dozdaj smo pusta kvartirali, a prišel je tudi za nas čas pokore in resnega premišljevanja: „Glas“ napovedal nam je tožbo zaradi dopisa iz Plavij, on hoče s pravdo izgnati satana iz nas; to bo hudirjeva kura. Iz Dunaja se nam poroča, da bodo vsi Sočani toženi zaradi veleizdaje. Nekda je policija zasačila neke telegrame, ki so državi nevarni.—Na Dunaji je uže bilo mnogo Slovencev zašlišanih zaradi tega; mi pa o nobenem telegramu nič ne vemo, kakor sploh noben Sočan ne.—Še en par družih processov nam je bilo napovedanih; to Vam je postno premišljevanje!—Naš okrajni glavar se je po tolikih napadih v raznih listih vendar ganil: prepovedal je v posebnih po mestu nabitih oklicih ponočno razsajanje pod kaznijo zapora; to je še precej koristilo, ker pustne noči so bile še precej mirne.—Čas je, da se kaj stori v tej zadevi, kajti razsajanje po mestu je presegalo vse meje.

17. t. m. začne opera v goriškem gledišči. Prva predstava bo „Ruy Blas“, prav lepa opera. Osebe je nekda prav dobro in maestro Mugnone je kaj izvrsten vodja, to je lani pokazal.

Mej tem ko imajo na Dunaji velik mraz in mnogo snega, je pri nas po dnevu še precej gorke; vendar pa zjutraj in zvečer tudi mi občutimo nenavadno zimo; boljši tako, po hudi zimi—dobra letica.—

V Ajdoščini 9. februarja. (Izv. dop.) V sadnji „Soči“ bil je nek dopis iz Ajdoščine, ki svetu razjasnuje naše čudne socialne razmere. Da je dopis nekoliko tendenciozen, to lahko vsak spozna na prvi pogled. Naj tedaj reč prav nepristransko razjasnim in naj po tem občinstvo samo sodi.

„Sloga“ je nehala zaradi nesloge, saj tako je bilo videti iz vsega; kaj čuda, da je hotela čitalnica sopot okolo sebe zbrati vse moči. Ko pa je nasprotno uže skoro razpalo društvo zvedelo, da je čitalnica pri T. stanovanje najela, je boječa se pogubljena biti, pod krinko, da svoje vdanost in spoštovanje ustanovitelju čital-

**) Čestitam g. P. (vulgo B.) v M! Vaš fantek mora imeti res krasne in velike oči. Pis.

nice občespoštovanemu gospodu Dr. Lavrič-u, skaže, podala društvu Čitalnici pogoje, po katerih sprejme ime in namen društva. Ali čitalnica spoznavša nakane nasprotno, in boječa se pogubljena biti, sklenila je v svoji seji, pri kateri so razun dveh udov vsi navzočni bili, da pravila nekoliko preuredi.

Po sedajnih pravilih čitalnice, odloči vse večina glasov, in zaradi tega smo se bali; da pristopivša dvojna večina nasprotnega društva, bi predlog stavila, da ima čitalnica nehati, in na nje mesto društvo z drugim imenom stopiti. Sedajni čitalničarji bi bili se ve, da vsled nasprotno večine v manjšini, in bi morali gledati, kako si nasprotna, stranka nje premoženje prilasti in ga obrne v prid drugega društva. Tako bi čitalnica svoje staro, pošteno in lepo premoženje zrušila. Kedar bi bilo mogoče zopet toliko skupaj spraviti?

Vse to so čitalničarji premišljevali in preudarjali in po tem odločili, kakor sem že rekel, da se imajo čitalnični statuti spremeniti, in spremeniti v tem zmislu, da društvo čitalnica ne sme nikdar imena spremeniti, in mora toliko časa obstati, dokler trije udje ostanejo. V tem zmislu hoče čitalnica konečno odgovoriti „Slogi“, kedar dobi od namestništva potrdbo spremenjenih pravil.

To zvedeti je nasprotno stranko hudo razkačilo;—podpredsednik skliče društvenike in nedruštvenike svoje strani, in društvo potrto in omahljivo—konstituirano se zopet s prejšnjim imenom in predsednikom, ter sklene zaradi stanovanja z g. Tosijem novo pogodbo za stanovanje in g. Tosi se je gledé na to, da je njegove prostore že čitalnici v najem dal pa 25 gl. na račun potegnili, tako zamrežil, da bo moral plesati po paragrafih, katere mu bodo čitalničarji zagodili zaradi njegovega besedoloma.

Glejte si no, take reči so pri nas, sicer pa ni več osebnega mrznenja in v kavarni se zbirate harmonično obe stranki. Predsednik nasprotnega društva se pa vendar kolikor toliko boji, ker ima v društvu tudi nasprotno stranko, zaradi tega kaj taktno postopa, boječ se prera. Sliši se govoriti, da je nasprotnemu društvu le za osebo g. G. in ko bi njega v svojem krogu imeli, bili bi zadovoljni.—za vse druge se ne zmenijo.

To je goli faktum, katerega sem napisal iz ljubezni do resnice in ne oziraje se na nobene intrige. Le to še moram pristaviti, da bi Slogani, ko bi jim bilo v resnici za edinost, ne našli tako pretiran in nesprejemljiv odgovor čitalnice. Tudi tam so nekateri, ki več gledajo na lastno osebo, nego na skupno—slovensko korist.

Iz Trsta 10 februarja. Predpust je grozno jalov, miserija je v vseh krogih, kredita nič; to so uzroki revne korse in občene poparjenosti. Društva še napravljajo veselice in ples; naj sijajni ples v Trstu je bil oni 2. febr. počastnikov Kuhnovega polka, domačih fantov, mej tem ko je topničarski le značaj egoizma imel. Prvega plesa se je vdeležilo več ko 300 osob, četvorko je plesalo nad 100 parov, vesela družba, ktero so počastile vse višje vojaške in civilne avtoritete, trajala je do belega dne; a česar smo se naj bolj nadejali—lepo dekorirane dvorane v slovenskih barvah, kakor druga leta, ni bilo, ker so vodje plesa bili, kakor sem poročeval, najhujši nemškutarji. Dobro zapazili si bomo to za drugo leto. Mestna čitalnica je imela pretečeni predpust dokaj elegantnih plesov, oni v soboto 6. t. m. pa se je odlikoval zaradi dobrega aranžiranja in mnogih lepo napravjenih krasotic od prejšnjih.

Tudi zadnji dan vlade Kuranta zbralo se je občinstvo v društvenih prostorih, da počasti odstop blaznega vladarja z veseljem in humorom in da se poslovijo od njega do ugodnega časa in organiziranja novega ministerstva.—Večkrat sem spregovoril in svaril primorske kmete pred sleparijo agentov laške zavarovalne banke „Unione“, ktera ni konesijonirana v Avstriji, navedel sem nasledke, kateri lahko o nesreči ognja priti morejo. Danes pa hočem z fakti to vsrilo potrditi in še enkrat priporočiti domači zavarovalnici „Slovenijo“ in „Slavijo“.

Pred pol letom pogorelo je v Brestovici v Sežanskem okraju lepo posestvo Jozefa Kariža št. 13; omenjeni kmet zavarovan bil je pri laški banki „Unione“; precej po požaru pokliče agenta, ki neki blizo „Nabrežine“ svoje gnezdo ima ter mu po predpisanih pravilih naznani škodo. Po dolgem molodovanji pride omenjeni agent z neko komisijo ter cenijo škodo in obljubijo, da v treh mesecih pogorelec dobi denar. Kmet, ko je bil v veliki potrebi, prosil je, da naj mu izplačajo v enem mesecu, da si more potrebne stavbe izvršiti, kar se mu je tudi obljubilo. V veseli nadi napravi Kariž tudi pobotnico za znesek, toda še danes čaka novcev iz Italije, ako ravno je na svoje stroške popotoval s svojem znancom v Videm k generalni direkciji. V Vidmu so kmeta s tem tolažili, da je vodstvo vložilo prošnjo v Beču za koncesijo v Avstriji, da naj do tistega časa počaka, da ako bo privoljeno, bo gotovo denar dobil; drugega mu niso rekli, ko so ga odpustili s tovaršem.

Toraj Primorci, pozor! kaj sklepate vi o tem? ali ni to laška sleparija? Svetujem vsem onim, kateri so zavarovani pri laški banki „Unione“, da se nemudoma pri domačih bankah zavarujejo, kajti zavarovanje pri „Unioni“ je račun brez krčmarja; naj kaj pogori, kje si bodo pravice iskali? Na Italijanskem to ni mogoče, ker je tuja vlada in vsak tujec mora tožiti po dotičnih poslanstvih, kar je težavno in največkrat nevspešno. Naj

služi v izgled vsem ta slučaj, katerega sem tu narisal in naj ga pove sosed sosedu, da se vsak obvarje za naprej škode in velikih skrbi in neprilicnosti, katerih bi pri domači banki gotovo nikdar ne imel. Ako pa Slovence še to ne izpameti, po tem je dokaz, da so v resnici prav kratkovidni *).

V Vrdelji poleg Trsta 1. februarja 1875. Po dolgem, južnem vremenu zjasnilo se je zopet naše podnebje in prikazalo milo solnčice, katerega smo že težko čakali, ter posušilo je nam nevšečno in nadižalo blato, v katero smo bili do ušes zakopani. Z lepim vremenom začel je tudi mestni zbor tržaški zopet zborovati in videli smo v petek zvečer dve važni točki na dnevnem redu figurirati: 1. predlog, da bi se laška gimnazija v vladno spremenila ter srenja Trst 30.000 gl. na leto prihranila, 2. Hermet-ov (izvanredni) predlog, da se brž ko brž gosposki zbornici od strani mestnega zbora tržaškega memorandum pošlje ter zahteva železnico Laak-Launsdorf.

Pri razpravljanji prvega predloga se je posebno poslanec Dr. Franelich odlikoval se svojim dolgim šalobarenjem od Eunuhov, avstrijcazma, liberalizma in vlade ter konec govora predlagal naj gimnazija ostane mestna, kakor do zdaj, ker mesto si jo je omislila in je kos jo tudi zdrževati še za naprej. Predlog jegov, se ve dá—je bil sprejet. Ali važna je vendar opomba „Triester Zeitunge“ glede tega govornika in župana, ki pravi: „Der Podestà zog sein Taschentuch und wischte sich die Stirne.“ To se ne ve, če od veselja ali nevolje, ki je ta govor v njem vzročil.

Tudi drugi predlog za Laak je bil sprejet, čeravno so nekateri hoteli da naj se ena črta (bodisi Predil ali Laak) zahteva in se določuje ta ali ta. V petek ravno smo imeli pogreb G. M. Žvanutove gospe, naše vrle domačinke. Rojanska čitalnica jej je venec s tremi trakovi narodnih barv na rakev napravila, na katerih je bilo se zlatimi črkami napisano: „Težka človeku ni zemlja odeja. Rojana a čitalnica.“ Spreved je bil prav lep. Odlične osebe vseh kast, skorajbi rekel, so se ga vdeležile. Na grobu so ji tržaški peveci nagrobno zapeli. V Trstu še nij bilo enakoga pogreba in tudi nij bilo nikdar narodnih barv pri pogrebnih videti.

V Rojani so tedaj še vedno vrli Slovenci, ki res za narod gorijo in vendar, če se mu ptujec približuje, mahoma bi mislil in sklenil z Dantajem: O voi che entrate congedatevi colla speranza! (Vi, ki vstopite, poslovite se z upanjem!) priliki ko o peklju piše, ker na levi in desni se vidijo napisi v ptujih jezicah.

Kdo so pa gospodarji teh napisov? So Slovenci. Drugi pot kaj več. Sprejmite srčen pozdrav, gospod urednik, od Vašega udanega sluga

Miha Skoika.

Politični pregled.

V vojaških krogih, kakor v občeh zanima nekova brošura, koji pisatelj je nekda nadvojvoda Janez Salvator, i ktera razjasnuje stanje avstrijske artiljerije i mej tem tudi politično stanje; evo kratki posnetek iz one brošure:

Ko se je diplomacija prepričala, da koristi Rusije i Avstrije so jednaki in ste se oni dve državi sprijaznili, se je odnehalo mesto Przemisl na Polskem utrjevati i sicer na občo radost avstrijskih patrijotov. Naj bi se pa tudi približatev Rusiji na podlagi spoznanja vzajemne koristi v trajajočo zvezo vtrdila, kajti ona je porok srečne bodočnosti Avstrije. V vojniškem oziru je zveza z Rusijo jednake pomembe, kakor osigurenje svojega hrbita, ker naša strategična, to je vojniška fronta je strogo iztažena.

Kljubu vsim prijateljskim obljubam moremo si zvesti biti, da ekspanzivni, to je širajoči se nameni našega sosedu, prusko nemške države so celoti naše države jako nevarni. Narodno zedinjenje in narodne prisvojebe so podlaga današnjih se ustvarjajočih držav, one so bile povod velikanskim vojskam novejšje doba. Kdo ne bode v oči gledel teh činov brez opravičenega strahu za našo drago in nesrečno domovino se tresel?

Da Avstrija propade brez vojske in da je to le prašanje časa, ugovorja pisatelj brošure,—on pravi: Vojske je treba in ta more doiti, ker sosedu veseli naša dežela pri Donavi in ker meje nemštva proti vzhodu razširjave potrebujejo. Kakor je Avstrija od nekda svoje pravice branila, tako i bode v svojem času za svoj obstoj se boriti znala, kajti potem velja zadnji odločilni boj. Naj se čas, kojega še imamo, dobro uporabi, ter vsaj predpogoje za srečno obrambo pripravi.

* Mi opozorjemo občinstvo na pogorele Čepovance, ki so bili zavarovani pri „Unione“, ki pa tudi ne morejo dobiti nobenega krajcarja. Ured.

Da je ta brošura strašno iznenadila in razjarila naše ministerstvo, to si lahko vsak misli, ustavoverni listi so tako osupnjeni, da na priliko „Neue freie Presse“ ne najde sapa, da bi kaj polemizirala in denes samo konstatuje, da je dvorné kroge ta brošura jako osupnila, da pruski časniki grajajo te izjave in da je naposled nadvojvoda Ivan Salvator od 13. artelerijskega polka, kder je bil podpolkovnik, v enaki lastnosti prestavljen k 12. pešpolku v Krakovo. To premeščenje kaže v resnici, da je nadvojvoda padel v nemilost, kajti uže navadni oficirji drže topničarstvo za mnogo više od pešcev. A vse to ne bo ovrglo lepih resnic, katere je mej svet dal član prevzvišenega dvora in mi, kakor vsi opozicijski listi, moramo tudi in prav z veseljem konstatirati, da naše mnenje o prihodnosti Avstrije in o njeni pravi naravni politiki je začelo prodirati v tako visoke kroge, kder se bo sčasoma morda vendar vkoreninilo na srečo dinastije in avstrijskih narodov. Da se bliža pad Auerspergovega ministerstva, kažejo zdaj uže prav vidljiva znamenja.

Podgane zapuščajo ladjo: ustavoverni sami so se začeli sramovati vmazanih reči, katere je na dan spravil Ofenheimov proces. „Neue freie Presse“, prvi organ ustavovercev, ki je še pred ne dolgo v zvezde kovala sedajno ministerstvo, je te dni prinesla članek, v katerem povdarja, da negledé na gnjili in navidezni mir v Avstriji se bliža nek prevrat. Če se ministri tirajo pred sodnjo in če se vnamejo polemike v časopih mej ministri in zagovorniki zaradi vmazanih reči, če v oči gled velike reve in finančne miserije državni zbor hladnokrvno debatuje o postavih male važnosti, po tem je gotovo potrebno, da se kaj predrugeči in da pridejo čili elementi na veslo. Zaradi tega pa tudi javno mnenje prav mirno čuje na glasove o ministerski krizi. Tako govori največi in najmerodajniši ustavoverni list sluteč v političnem zraku bližnjo nevarnost. Vendar pa sklepa, da nova doba ne bode pripala federalistom, ki nijmajo nobenega programa, ampak še zmerom ustavovercem. Na tem pač dvomimo, ker v viših krogih so menda pravi ustavoverni izigrani. Mogoče je, da dobimo kako prelazno ministerstvo, sestavljeno iz osob kakor je Kellersperg, Koller, toda tako ministerstvo ne bo ugajalo ustavovercem in tudi opoziciji ne. In kaj po tem? Absolutizem ne, in če tega ne?

Po tem mora sopeset nastopiti čas poravnave, katere žele avstrijski narodi. Nijmajo misliti ustavoverni, da Hohenwartovo ministerstvo ne bi si moglo pridobiti parlamentarne večine. Pridobi si jo lahko in sicer z uporabljenjem popolnoma postavnih in ne takih činov, kakoršnih se poslužujejo ustavoverni. Če le krona hoče, ljudstvo, tudi nemško, bo Hrbste, Giskre in Auersperge vrglo v staro šaro.

Državni zbor je imel pustne počitnice, včeraj pa se je sopeset sešel. Posvetoval se je o novi postavi prot živinski kugi, o novem redu pri eksekucijah, katerega je zavrgel, in tedaj ministru Glaserju dal neko nezaupnico, in o družih manj važnih postavah. Konfesionalni odsek bo drž. zboru predložil postavo, katera dovoljuje starokatolikom narejati lastne verske občine.

Česki listi zabavljajo čez moravske poslance, ker sede še zmerom v drž. zboru, ti pa odgovarjajo, da se ne puste komandirati v praških listih in da bodo uže izstopili, kadar se jim bo zdela za to situacija ugodna. En del Poljskih drž. poslancev se hoče ločiti od poljskega kluba in stopiti v Hohenwartov klub.

Vse kaže, da je v federalističnem taboru res velika konfuzija, kar je tem bolj žalostno, ker prav zdaj se bližajo važni časi. Da bi se saj Hohenwartu posrečilo zediniti vse te sebične elemente.

Ogrsko ministerstvo bo dalo, kakor je minister Bitto sam obljubil, precej po proračunski debati svojo demisijo. Proračunska debata v bgrskem drž. zboru je polna dolgih govorov, vkljub temu pa tam vedno zmešnjava raste. Kam bode pripeljalo vse to? Dasiravno pa so Ogrji v največjih zadregah, vendar Slovane zatirajo, tako so ukazali zapreti Slovakom edini slovaški gimnazij, katerega je slovaški narod sam zdrževal. Pri priliki ločenja dijakov od profesorjev prišlo je do pravih prizorov, kateri bi mogli svariti obote Madjara. Ogrska vlada je prepovedala maskerado na

pustni torek v Zagrebu, ker se je bala njej nasprotnih demonstracij.

Na Nemškem je potrjena postava o civilnem zakonu in o dež. bramb. ki sopes se trdnejši organizuje vojaško moč Nemške. Na Španjskem je kraljeva vojska en čas podila Karliste, ali ti so se ustavili in so jo na večih krajih premagali; kralj Alfonz tedaj nima posebne sreče, najbrže pa ima slabe generale.—

Na Francoskem so pri dopolnitnih volitvah v narodno skupščino v enem departementu zmagali republikanci v drugem pa bo ožja volitev mej republikanci in legitimisti. Republikanci tedaj počasi zmagavajo.

V Rimu je Garibaldi obiskal ital. kralja in po tem obisku vsem patriotom pridiga mir in zadržanje v vlado, da se nova Italija popolnoma in trdno uredi.

Razne vesti.

(Političnim oblastnjam.) Za zajee, kotorne in jarebice je uže davno nastopil čas, v katerem se ne smejo več streljati. A tukaj v Gorici vendar vidi mo vsak dan na prodaj cele šope teh živali. Dotična postava je pri nas menda samo na papirji. Ali nij nikoga, ki bi na to pazil?

(Tržaški škof.) Nj. ekselencija gosp. Legat je prav navarvo zbolel in je bil te dni previden s st. sakramenti.—Želeti bi bilo, da ozdravi, ker v Trstu je zaradi njegovega mirnega vedenja jako priljubljen.—On je tržaški viši dušni pastir uže okoli 36 let, mlad, še ne 40 letni mož postal je tržaški škof vsled prošnje Tržačanov in je na tej stopnji star postal, menda uže okoli 70 let.

(Pastirski list.) Nj. ekselencija goriški knezo-nadškof je izdal s 1. postnim dnem pastirski list, ki se močno odlikuje po mirnem in jako pametnem ter praktičnem zadržanju; naš nadškof opominja posebno k posvečevanju nedelj in praznikov, ker to je Bogu ljubo in človeškemu telesu in duhu primerno in hasljivo.—A počitek, pravi dobro pastirski list, naj se Bogu in dobrim delom posveti, ne pa plesu in pijančevanju; te besede veljajo posebno nižjim stanovom, rokodelcem i.t.d. in so jako primerne, kajti ljudstvo je sploh premalo resno in težko pridobljen denar prav lahkoživo zapravlja.—Glede postov dovo ljuje nadškof vse mogoče polajšanja, posebno pa ubogim, kateri si smejo tudi jedi se špehom in mastjo postni čas zabeliti.—Napadov in strašnega zmiranja pa politike se ne nahaja v tem listu, kakor v onih nekterih družih škofij, vsled česar moramo priznati, da je ta list v obče napravil prav dober vtis.

(Koliko denara imajo Francozi.) Mesto Pariz je razpisalo posojilo od 220 milj. frankov, namesto te svote pa so Francozi podpisali in hoteli posoditi blizu 10.000 milijonov frankov, to je še enkrat toliko, kolikor so plačali Nemcem. Iz tega se razvidi, da ima Francoska v kljub velikim nesrečam več denarja in kredita, kakor vse druge velevlasti in da Francoze še ne bo hudir vzeli; Slovane mora to veseliti.—

(Umorjen) je bil 6. t.m. urednik radikalnega italijanskega lista „Capitale“ v Rimu, g. Sonzogno; nek 26 letni mizar je prišel k njemu v sobo uredništva, kder je bil sam in mu je nož trikrat zabol v glavo in prsa, tako da je kmalo umrl.—Na kričanje so prišli nekateri stavei iz tiskarne in so morilec na stopnicah vjeli.—Pravijo, da je bil morilec plačan in najet od neke strani.—Proces bo reč razjasnil. Nek konservativni klerikalec, katerega smo mi uže enkrat osmešili in ošteli, je v gostilni, ko se je govorilo o tem uboju, rekel: Čas in prav je, da pride kazen čez take ljudi, se bo še kaj hujšega zgodilo i. t. d. Fanatizem takega človeka pač presega vse meje.

(Omikot!) Pretečeni teden prideta dva mlaťa fanta v kavarno „Caffè Nuovo“. Vsedeta se v stransko sobo, kjer nij bilo žive duše navzočne, ter nijsta si pustila manjkati niti vsakovrstnih pijač, niti sladkih pastet. Ko se jima je zdelo, da imata uže dovolje, vteče prvi skozi okno na ulico, drugi pa gre mirno iz kavarne, češ, da gre „na svojo potrebo.“ Sele, ko drugoga nij bilo dolgo nazaj, gre kavarnar v stransko sobo pogledat, kaj dela uni v sobi. A v sobi nij bilo—nobe-nega, okno pak je bilo odprto.—

Malo časa potem sta prav ta dva fanta skoro enak škandal naredila v kavarni „Fenice“, kjer sta se tudi vrlo dobro imela in od koder se jima je—u k r a d š i d v e s r e b r n i ž l i c i—tudi posrečilo pete odnesti ne plačavši.—

Nekateri hoté trditi, da sta omenjena fanta—d i j a k a n a t u k a j š n j i r e a l k i, kar pa jaz nikakor ne morem verjeti, ker se mi zdi, da ljudje, na katere je uže posijal žar omike, takovih škandalov pač ne bodo vganjali! Realci naj branijo svojo čast.

(Čudna prepoved) je došla te dni od ministerstva, da odsihdob ne smejo vojaški godci mestni orhestri pri operi v gledališči pomagati, mej tem ko jim je dovoljeno po šagrah in plesih gosti.

(Iz Sežane) nam piše gospod Fr. L. V nedeljo 7 t. m. je bila v dvorani plem. gosp. Scaramange veselica s plesom in igrama: „Zupanova Mirica“ in „Umor v kovaški ulici.“ kateri igri so diletantje vsi vrli narodnjaki, jako dobri izvršili. Posebno hvalo moram izreči gospodični Josipi Sobobert-ovi in gospé Cvekovi, kateri sti svojo zadačo tako dobro rešili, da se jima je mnogo ploskalo.—Dvorana, v kateri se je beseda vršila, bila je gotovo tak o napolnjena, da se je moralo mnogim, kateri so se hoteli veselice vdeležiti, vhod odreči. Srce je poskákovalo ta večer vsakemu navzočnemu domoljubu, ko je videl, kako so vrli Sežanski Slovence za Narod vsi vneti in kako delujo neutrudno „Viribus unitis“ za blagor domovine in prosveto narodovo! Pa tudi pesem, „Deva na pomorji“ je gospica Tončka Komobljeva da si takrat prvokrat na odru tako dobro deklamovala, da je žela mnogo ploskanja. Pozabiti ne smem tudi Julke Ličen-ove, mlade te deklice, katera je deklamovaje pesen „zvca prijde po otroka“ občno pozornost in zadovoljnost vzbudila.—Po igri je bil ples, pri katerem se je mladina do zore vrtila.

In tako smo imeli tukaj v Sežani ta predpust tri veselice, pri katerih se je lahko razvidelo, da tukajšnji Slovenci ne spē v narodnem obziru, mariveč da se zavedajo svoje narodnosti.—

(Goriški bogoslovec) napravili so 7. in 8. t. m. veselico s petjem, deklamacijo, igrama itd. Sodelovali so Slovenci in Vlahi; hrvatske predstave letos nij bilo.

Gledé petja moramo odkritosrčno reči, da je bilo prav slabo, pa se nij čuditi, ako pomislimo, da bogosloveci niti pevovodje nima, še manje pak tenorista, in da je zatorej moral I. tenor peti nekovi mali semeniščan, čegar hripavi in posiljeni glas je imel res neprijeten utis na poslušalce. (Vem sicer, da izhaja to od tega, ker fant baš zdaj m u t i r a ; a mutirajočemu pevcu bi se pač ne smelo dovoliti na oder!) — Igra „Briljantni prstan“, menda od bogoslovca S. navlašč za ta večer zložena, nij dopadala, akopram so bili diletantje izvrstni, ker igra sploh dobra nij; posebno pak bi se moral drugi akt popolnoma predelati in razširiti.

Bolje nam je ugajala italijanska igra, pri kateri smo opazovali marsikako izvrstno diletantsko moč. Posebno Italijan B., kateri je tudi deklamoval, bil je duša obedveh večerov, in nij po krivici žel gromovitega ploska od strani poslušajočega občinstva.

(Otrok utonil) je 6 t. m. v Skriljah pod Čavnom. O polučne se je bil zgubil iz hiše, roditelji v strahu ga gredo iskati in najdejo ga revčeka, triletnega fantiča, v apneni jami, kder je bilo malo vode, utonjenega-mrtvega.

(Goriški korso) je bil mnogo obiskovan od radovednega priprostega ljudstva, nekaj starih kočij a elegantnega prav nič. Tudi tu se je poznal nasledek-kraha!

(Muškerada) v mestnem gledališči je bila kakor navadno vsako leto dobro obiskovana; računni se nad 600 ljudi. Lepih mask smo jako pogrešali in tudi živahnosti nij bilo zapaziti mej občinstvom.

(Solkan „Slovenska Nizza“.) Pustni tvorek so naši Solkanski fantje zunaj na takozvanih „brejarjih“ plesali kakor ob času šagra, mej tem ko smo v „Avstrijski Nizzi“ v pletih zaviti borni korso občudovali.

Učiteljska vest. Imenovani, oziroma prestavljeni so sledeči g.g. učitelji: Jakob Setničar iz Sempasa v Ajdovščini, Jernej Rajar iz Lokavea v Šempas, Pernišek kot začasni učitelj v Lokavec, France Peric iz Ročinja v Podgoro. Učiteljska služba v Ročinji se bo razpisala potem, ko bodo imenovani učitelji potrjeni.

V čast pokojnega prof. Oppolzerja: V krogih društva za podporo bolnih dijakov na Dunaji vpeljana je subskripcija, iz katerega doneska napravljena umeteljna slika ustanovnika tega društva, pokojnega dvornega svetovalca, prof. dr. Oppolzerja, bode se v uradni sobi v daljni spomin poslavila.

Mnogi bivši članovi, ki so do brote umrlega ustanovitelja društva živili, gotovo ne bodo zamudili lepe priložnosti, da na altar pokojnega duhov položijo svoj mali dar. Doneski v to svrhu naj se naravnost pošljejo imenovanemu društvu na Dunaj, Bäckerstrasse Nro. 28, kar se tudi s pobotnico potrdi.—

(Kaznovan vikarjat.) Vsled mnogih prošenj in pritožeb je premestilo v. č. nadškofijstvo gosp. vikarja A. K. v Batah, a pustilo obširen vikarjat, kateri šteje nad 1400 duš, začasno brez duhovnika. Pravijo, da hoče nadškofijstvo s tem Batovec kaznovati, ker je, Bog ve, kateri paglavčec vikarju pred odhodom par oken pobil in ker so mu sploh nekoliko kljubovali. A mnogih nerednosti je bil gosp. nunc sam kriv, za to pa, kar so mu posamezniki nespodobnega naredili, nij prav, da se cel vikarjat kaznuje. Preteklo nedeljo so bili Batovec brez božje službe, ker je škofijstvo baje solkanskemur fajmoštru prepovedalo, da ne sme svojega kaplana gori poslati. V 8. dneih sta dva neprevi-

dena umrla, ker je bil v ta namen naprošen grgarski vikar zadržan in nij mogel o pravem času priti. Kedo bo odgovor dajal? Mari manjka duhovnikov in menihov v mestu, katerih eden bi se lahko vsaj začasno v Bate poslal. S takimi sredstvi gotovo ne bo škofijstvo ljudstva vkrotilo, mariveč je bo še huje razdražilo.

(Predznanj.) Danes prile dimnikar iz Gorice na Trnovo, potem gre od Trnovega k Nemcem na Lokve i Lazno dimnikar cesarskih hiš ometat; vsega pota je okoli 3 1/2 ur. Od Lazne gre pa skozi gozd po 3-4 visokem snegu v Kernico (hoje dobre 3 ure). Imel je na nogah coklje brez nogovje, sneg moral je na celo lomiti; sneg je po večem trl pa venlar se sem ter tje do tal vdera. Ko do Krnice prisopiha ga prašam; ali ste mogli v takem mrazu i tako velicem snegu v coklah sem priti? On mi odgovori: Nij me zeblo i tudi mraz mi nij bilo, nadlegovale so me pa coklje, ker so mi obtičale v snegu, da sem moral je na ramo djati i bos dalje marsirati. Zdaj sem pa čist od podečevanega greha, večkrat sem slišal, da voda opere male grehe, sneg pa ostrže velike, zdaj sim čist od vseh grehov.

Revež imel je kot rak ručiče noge, pa vendar omete še 8 dimnikov i se napravi da pojde na Čaven i Dol zopet po snegu še večem od prejšnjega tudi dobre 3 ure po hribih. Rekel sem mu, da naj dalje ne hodi sneg velik i tudi zrak prav oster, bodete v meju ostali. On mi pa odgovori: „Nič ne de, večeraj je šlo do kože danes pa pojde za kožo.“ Dene cokle čez ramo i mašira dalje. Kako se mu je godilo, Vam bodem v prihodnje poročil.

-JAVNA ZAHVALA

Gospodoma Ferd. dr.u Rojcu v Dornbergu in dr.u Perko-tu v Ajdovščini se prav srčno zahvaljujem za njuno vestno in izvrstno zdravniško pomoč in za njuno v vsakem oziru možko in pošteno ravnanje.

Kdor je moj žalostni položaj poznal, mora pritrditi, da sta me gospoda za sedaj gotovo smrti rešila. Torej še enkrat: Hvala jima! —

V Seli, 10 februarija 1875.

Tone Borbuč-ov.

Pod garrancijo, popolnoga stvaritvega uspeha. TI

Gotovo pomoč

v vsih še tako težavnih slučajih brez injekcij in živega srebra ali joda dodelijo tako zvani imenitni

PREPARATES MINERALES

v zvezi z Gelatine-Matico,

in sicer doza I. pri sifilitičnih boleznih, zastaralem toku, strikturah, izpahjenah in ranah na nosu v ustih in vratu. Cena f. 5. a. v.

Doza II. pri moški slabosti (Impotenz) posebno kot nasledek onanije, epileptičnih napadov, sušici hrtauca i.t.d. Cena f. 10.—a. v.

Konečno doza III pri ženskih boleznih, belem toku, zaostajanjem čiščenja, nerodovitosti žlatic, primankanju krvi, slabosti telesni in dševni i.t.d. Cena f. 5.—a. v.

Omenjeni leki, katerih raba je prav lehka dobé se nepokvarjeni po

Speditions-Comtoir für Export-Artikel

Berlin, C, Breite Strasse 12.

Pošiljatev in dopisovanje natanjeno in tajno. Pri naročbi najise blagovoljno popiše bo-lezen Povzetja v Avstrijo nijso dopuščena.

Pod garrancijo, popolnoga stvaritvega uspeha.

Med. in Chir.

D. MARTIN KERSOVANI.

magister porodničarstva,

ki se je, iz Gradca prišedši, v Gorici naselil, se p. n. občinstvu priporoča, ter javlja, da bode zdravil na domu vsak dan od 10. do 12 predpoludne. Stanuje: na starem trgu št. 29-tikoma velike cerkve.

„Batističeva“

gostilnica v Solkanu se daja z 1. junijem t.l. v najem.